

Crackers Brief Series-002

สำนักพิมพ์
Crackers
Read. Crack. Inspire.

"เขตหวงห้าม" ของ "กองทัพ" ประชาธิปไตยกับกระบวนการควบคุมกองทัพ โดยพลเรือนของเกาหลีใต้

บุตติเดช เมธิบุตติกุล

“เขตหวงห้าม” ของ “กองทัพ”:
ประชาธิปไตยกับกระบวนการควบคุมกองทัพ
โดยพลเรือนของเกาหลีใต้

ชุตติเดช เมธีชุตติกุล

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ชุดเดซ เมธีชุดิกุล.

“เซตหวงห้าม” ของ “กองทัฟ”: ประชาธิบไ้ดยกับกระบวนการควมคุมกองทัฟโดยพลเรือน
ของเกาหลใ้ไ้.-- พิชณุโลก : แคร็กเกอร์ บั๊คส์, 2567.

92 หน้า.-- (Crackers Brief Series).

1. กองทัฟ. I. ชื่อเรื่อง.

355

ISBN 978-616-94677-0-0

ราคา: 200 บาท

ผู้เขียน: ชุดิเดซ เมธีชุดิกุล

ภาพปก: Dr Alpaca

พิมพ์ครั้งแรก: ธันวาคม 2567

บรรณาธิการและบรรณาธิการบริหาร

วัชรพล พุทธรักษา

กองบรรณาธิการ

โอฬาร อ่องพะ

วิรัชน เกษสกุล

ทภีพร สุพร

ภคจิรา นักบรรเลง

ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร

สันทราย วงษ์สุวรรณ

ทศพล ชื่นจ่อหอ

มณูชุดา สุพรจักร

วรพล โขติจิรเดชากุล

พิสูจนอักษร

กมลวรรณ ทับทิมทอง

กัญญาณัฐ มลิวรรณ

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์ Crackers Books

555 หมู่ 10 ซอยพวงเพชรเหนือ

ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก

65000

พิมพ์ที่

บริษัท เปเปอร์ริสต้า จำกัด

89/17 หมู่ 7 ต.บางตลาด

อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

ช่องทางติดต่อสำนักพิมพ์ Crackers Books

หรือสั่งซื้อหนังสือของเรา

Website: crackersbooks.com

Web Shop: crackersbooks-shop.com

Facebook: facebook.com/crackersbooks

Email: crackersbooks2023@gmail.com

Line: @crackersbooks

Shopee <http://shopee.co.th/crackersbooks>

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	5
คำนำ	6
บทนำ: ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพและพลเรือน และกระบวนการควบคุมกองทัพโดยพลเรือน	10
จากเอกราชสู่ประชาธิปไตยและกลับกลายเป็น เผด็จการอำนาจนิยม: สังเขปประวัติศาสตร์	18
ภาคประชาสังคมเกาหลีใต้: จากปฏิวัติเดือนเมษา ถึงการชุมนุมใหญ่เดือนมิถุนา	24
การเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลาง การพัฒนาเศรษฐกิจ และบทบาทของปัจจัยภายนอก	38
การสร้างกระบวนการควบคุมกองทัพโดยพลเรือน: การกลับมาของการควบคุมการเมืองโดยพลเรือน	54
กระบวนการควบคุมกองทัพโดยพลเรือนของเกาหลีใต้ ในยุคของปาร์คกินเฮ: ควบคุมและร่วมมือ	68
บทสรุป: เกาหลีใต้กับความฝันที่กลายเป็นจริง	76
บรรณานุกรม	82

แด่ ชัยวัฒน์ สถาอานันท์

(5 มกราคม พ.ศ. 2498 – 27 มิถุนายน พ.ศ. 2567)

อาจารย์ผู้เป็นที่รัก

คำนำสำนักพิมพ์

ในโลกที่ข้อมูลถาโถมเข้าหาเราอย่างไม่หยุดหย่อน ทุกความรู้ที่สำคัญอาจถูกบดบังด้วยปริมาณของเนื้อหาที่ล้นหลาม สำนักพิมพ์ของเราเชื่อมั่นใน “พลังของความเล็ก” ที่สามารถสื่อความหมายได้ยิ่งใหญ่ “ความกระชับ” ที่ให้เนื้อหาที่ตรงจุด และ “ความกะทัดรัด” ที่ช่วยประหยัดเวลาและทรัพยากร

ซีรีส์ Crackers Briefs ของเรา ถือกำเนิดขึ้นด้วยแนวคิดนี้ เรามุ่งนำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัย เปี่ยมด้วยคุณภาพ โดยมุ่งให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงแก่นแท้ของเรื่องราวและความรู้โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางผ่านหน้ากระดาษที่มากเกินไป

ไม่ว่าคุณจะเป็นนักวิชาการ ผู้เรียนรู้ หรือนักคิดในแวดวงต่าง ๆ เราหวังว่าหนังสือเล่มเล็ก ๆ เล่มนี้จะเป็นแสงสว่างที่ช่วยจุดประกายความคิด หรือแม้กระทั่งเป็นเพื่อนคู่ใจในการเดินทางสั้น ๆ ในแต่ละวัน เพราะเราเชื่อว่า “สิ่งเล็ก ๆ” ไม่เพียงแต่มีพลัง แต่ยังมีคามงามและคุณค่าที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

สำนักพิมพ์ Crackers Books

ธันวาคม 2567

คำนำ

สำหรับหนังสือ “เขตหวงห้าม” ของ “กองทัพ”:
ประชาธิปไตยกับกระบวนการควบคุมกองทัพโดยพลเรือนของเกาหลีใต้ ที่ท่านกำลังอ่านอยู่นั้น เป็นหนังสือที่ตั้งอยู่บนฐานของคำอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพและพลเรือน (civil-military relations; CMR) โดยอยู่บนพื้นฐานของปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพและพลเรือนที่จะช่วยรับประกันความมั่นคงให้กับการเปลี่ยนผ่านและเสถียรภาพอันมั่นคงให้กับประชาธิปไตยของประเทศได้ โดยงานชิ้นนี้เลือกศึกษาประสบการณ์ของประเทศเกาหลีใต้ที่ประสบความสำเร็จในการสร้างกระบวนการควบคุมกองทัพโดยพลเรือน (civilian control of military) ที่ทำให้เกาหลีใต้สามารถหยั่งรากประชาธิปไตยและไม่เกิดการแทรกแซงของกองทัพในเรื่องการเมืองอีกตั้งแต่ปี 1979 จนถึงปัจจุบัน (2024)

โดยงานชิ้นนี้จะเริ่มจากการพิจารณาปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตยของเกาหลีใต้ ซึ่งมี 2 ปัจจัยหลักด้วยกัน คือ 1) ภาคประชาสังคม และ 2) การเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลาง การพัฒนาเศรษฐกิจ และบทบาทของปัจจัยภายนอก ส่วนต่อไปจะเป็นการพิจารณาพัฒนาการของกระบวนการควบคุมกองทัพโดยพลเรือนในเกาหลีใต้เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการดังกล่าวในการหยั่งรากและสร้างความมั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย โดย

แบ่งพัฒนาการดังกล่าวออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน ได้แก่ 1) ยุคของการผลักดันกองทัพออกจากพื้นที่ทางการเมือง 2) ยุคของการสถาปนาสถาบันพลเรือนเพื่อควบคุมนโยบายทางทหารและความมั่นคง และ 3) ยุคแห่งการหยั่งรากของการควบคุมนโยบายทางทหารและความมั่นคงโดยพลเรือน ในส่วนสุดท้ายผู้เขียนจะพิจารณากระบวนการดังกล่าวในช่วงประธานาธิบดีปาร์คเก็ยเฮ (Park Geun-hye) ว่ากระบวนการดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการต่อไปเช่นไร และในส่วนนี้จะช่วยนำไปสู่บทสรุปซึ่งเป็นการประเมินถึงอนาคตของกระบวนการควบคุมกองทัพอโดยพลเรือนในเกาหลีใต้ว่าจะเป็นอย่างไ

หนังสือเล่มนี้ปรับปรุงมาจากงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท ประจำประเทศไทย (Friedrich-Ebert-Stiftung, Thailand Office; FES) เมื่อปี 2559 ในชื่องานว่า “การเปลี่ยนผ่านและเสถียรภาพอันมั่นคงของเกาหลีใต้: ประชาธิปไตยกับการควบคุมการเมืองโดยพลเรือน” ผู้เขียนขอขอบคุณพีริดาเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานของ FES ในขณะนั้น ที่คอยให้การสนับสนุนทั้งเอกสาร หนังสือ และสถานที่การประชุมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเขียนงานชิ้นนี้เสร็จ และ ศ.ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ ที่ชักชวนให้ผู้เขียนได้มารู้จักเรื่อง CMR และได้ทางงบประมาณให้ผู้เขียนจากทาง FES รวมถึงคำปรึกษา คำแนะนำ และความช่วยเหลือที่ดีเสมอมาตลอดการทำงานชิ้นนี้

เบื้องหลังของงานชิ้นนี้คือความมุ่งมั่นปรารถนาของผู้เขียนที่ต้องการให้ประเทศไทยตระหนักถึงความจำเป็นสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีควบคู่มาพร้อมกับพลเรือน โดยให้กองทัพทำหน้าที่ของตนเท่านั้น ห้ามมายุ่งกับการเมืองเด็ดขาด รวมถึงเพื่อต้องการให้เห็นถึงทางเลือกอื่นที่สามารถนำพาการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมไทยให้หยั่งรากและตั้งมั่นอย่างมั่นคงได้ เป้าหมายของหนังสือเล่มนี้จึงไม่ใช่เพียงการนำเสนอในเชิงวิชาการเท่านั้น แต่การนำเสนอนี้เพื่อต้องการเปิดพื้นที่ทางความคิดให้ผู้คนสามารถคิดในสิ่งที่อาจคิดไม่ได้มาก่อน ทะลุเขตแดนแห่งความฝันและจินตนาการ และวาดฝันถึงสังคมไทยที่ประชาธิปไตยจะตั้งมั่นได้อย่างมั่นคงโดยที่ไม่มีการรัฐประหารหรือแทรกแซงโดยกองทัพอีกต่อไป

จากใจสุภาพบุรุษ

ชุตติเดช เมธิชุตติกุล

chutidech.m@rsu.ac.th

8 ส.ค. 2567